

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

536. An, & quare personæ aliquæ, etsi decedant in locis ultra duas dietas à Sede seu Curia, dicantur ad huc decedere in Curia seu apud Sedem, adeóque eorum beneficia sint reservata reservatione illa ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

raliter rectè limitetur, & restringi debeat per legem specialem etiam priorem, nisi illi expressis verbis contradicat lex posterior talis generalis juxta l. non est novum. & l. sed & posteriores. ff. de LL. Sanch. de matrim. l. 2. d. 24. (ubi etiam addit, id verum esse, etiamsi in lege nova seu posteriore addita sit clausula: non obstante: eò quòd intelligi ea debeat de lege priore contraria, quæ non possit cum posteriore subsistere per aliquam limitationem vel distinctionem) & alios apud Garc. n. 111. ita tradunt Garc. *ibid.* Castrop. Pirh. *ll. cit.*

7. Porro licet constitutio c. si Apostolica. extendi non debeat ad Ecclesias parochiales habitu tantum tales, cum cesset in iis, utpote nullam habentibus actu plebem seu curam animarum, ratio unica dictæ constitutionis. Pirh. n. 337. adhuc rectè eam extendi non tantum ad parochiales collegiatas, imò & ad alia beneficia curata, etsi parochialia non sint, ob identitatem rationis, nempe ob periculum animarum, si diu vacent, probabilius censet Pirh. *ibidem* cum Gl. in c. si Apostolica. contra Archid. & Francum. quinimò ob eandem rationem extendi id posse ad parochiales vacantes, etiam extra Curiam in mensè Papali, & quocunque alio modo reservatas, & quidem à fortiori (eò quòd, si in favorem Ecclesiarum parochialium & animarum per *cit. c. si Apostolica.* tollitur ista reservatio ob vacationem per obitum in Curia, quæ est omnium perfectissima, quia perpetua, & clausa in corpore juris, multò magis quævis alia reservatio dictarum Ecclesiarum tolli debeat) tradit Castrop. *cit. p. 16. n. 6.* cum Zerola in *pr. Ep. p. 1. v. beneficium. §. 3. & p. 2. v. reservatio. §. 5.* contra Franc. & alios; negat tamen Idem Castrop. cum Garc. n. 105. Pirh. *loc. cit.* Gonz. & aliis contra Zerol. idem extendendum ad beneficia parochialia devoluta ad Papam ob negligentiam collatorum inferiorum; eò quòd ista devolutio in penam negligentia sit inducta per Concilium Lateran. relatum in c. 2. de concess. preb. quod per dictam constitutionem c. si Apostolica. utpote nullam culpam collatorum respicientem, non est correctum. Pirh. *loc. cit.*

8. Septimo beneficia exempta & immediatè subiecta Papæ, etiamsi vacent in Curia, hæc enim reservabilia non sunt.

9. Octavo excipiuntur à reservatione *cit. c. licet.* beneficia Urbis; non enim sunt reservabilia, dum à nemine provideri possunt, eorumque provisio privatè competat Papæ jure ordinario, utpote cujus Urbs illa particularis diocesis est, & in qua ipse solus Episcopus est, non habens alium coepiscopum, sicut in aliis diocesisibus, in quibus etsi Papa sit quoque Episcopus, habet tamen alios coepiscopos, nimirum istarum diocesisum Ordinarios; quin & hinc sit ei carior illorum provisio, quam beneficiorum aliorum vacantium in eadem Urbe & Curia; ita etiam, ut Gamb. de off. leg. l. 3. ad finem à n. 712. si discedens ab Urbe relinquat ibi Legatum, nequaquam censeatur ei concessisse facultatem ea conferendi. Castrop. *loc. cit.* citans Gonz. ad reg. 8. gl. 13. à n. 14. Barb. p. 3. de pot. Epif. alleg. 57. n. 320. Lott. l. 2. 4. 27. n. 25. & 26. qui tamen n. 27. ait, inesse adhuc habilitatem reservabilitatis in beneficiis

4. Ecclesiarum parochialium Urbis, in quibus intulati sunt Cardinales, & hinc prodiisse specialem regulam eorum reservatoriam, quæ est septima; Cardinales enim in suis titulis jurisdictionem quasi Episcopalem habent, & hinc jure ordinario eorum beneficia provident. Pirh. *loc. cit.* cum com-

munis; de hac reservatione beneficiorum Urbis vide Monet. de oprione. c. 3. g. 3. Gonz. ad reg. 8. gl. 13. in principio. ad quos remittit Chok. ad reg. 1. cancell. num. 23.

10. Nonò excipiuntur beneficia illorum, qui originem seu domicilium, imò domum conductam habent apud Sedem, seu in Curia, nisi sint Curiales seu Cortesani, vel etiam prius fuissent Cortesani, & ibidem ratione Curia morarentur. Castrop. *cit. n. 6.* citans Simonet. de reserv. q. 30. n. 3. Garc. *cit. c. 1. n. 83.* Barb. ubi ante. n. 31. & c. sic enim expressè statuitur in c. presenti. de preb. in 6. Cujus rationem hanc dat Gl. in *cit. c. v. morarentur.* ne alias non leve crearetur Curia Romanæ præjudicium, cessante nimirum concursu ad illam, dum constaret omnium ibi degentium beneficia, etiam alibi existentia, spectare ad provisionem solius Papæ.

Quæstio 535. Qualiter dictum c. licet. 2. de preb. in 6. editum à Clem. III. vel ut alii numerant, IV. extendatur per cap. presenti. de preb. in 6. quod est Greg. X.

1. Respondeo: quemadmodum c. licet per c. presenti. limitatur in hoc, quòd vi illius excipiantur, ut dictum, qui originem vel domicilium habent in loco ubi est Curia, ita extenditur, seu extendi se velle dicit statutum in c. licet. primò ad beneficia, etiam eorum, qui in locis Curia vicinia inter duas dietas decedunt Legati, aut Nuntii Apostolici, vel quivis alii (sive Curiales sint, sive non, ut Gl. hic. v. alii) ad Romanam Curiam accedentes, vel ab ea recedentes, perinde ac si in loco, ubi Curia residet, morarentur; declaratq; expressè *cit. c. presenti.* se per loca vicina intelligere distantia ad dietas legales.

2. Secundo extenditur ad Curiales, qui etiam Ecclesiâ Romanâ vacante peregrinationis, recreationis, aut alia quavis ex causa ad locum Curia vicinum secedentes, ibi decedunt, modò illi (etsi ad Curiam erant reverfuri, adeoque animo citò redeundi recefferint) domicilium ibi seu domum propriam non habeant.

3. Tertio Curiales, qui dum Curiam de uno loco ad alterum transferri contigerit, eam sequentes, infirmitate fortè impediti, in itinere, dum Curiam sequuntur, vel in loco, unde Curia recedit, cum eam infirmi sequi non possunt, remanentes, ibi moriuntur; ita ut eorum beneficia quantumcumque locus ille, ubi decedunt, à Curia sit remotus, apud Sedem seu Curiam vacare censeantur, ita ferè textus *cit. c. presenti.*

Quæstio 536. An, & quare persona aliqua, etsi decedat in locis ultra duas dietas, quin & longissimè distans à Sede seu Curia, dicantur tamen decedere in Curia, seu apud Sedem; adeoque eorum beneficia vacantia sint reservata dictâ reservatione clausa in corpore juris, nimirum vi *cit. c. licet*?

Respondeo: dum plures personæ ita addictæ sunt Curia Romanæ tanquam partes illius, ut præterea non liceat eis ab ea sine speciali venia Papæ recedere, quales sunt Cardinales, qui etiam vetus dicuntur constituere, quàm sequi Curiam; tamen si dicantur eam sequi constituendo. Lott. *cit. q. 27. n. 85. & 84.* citans Host. in c. Ecclesia. de elect. n. 5. Oldr. *conf. 293. n. 2.* inter quos Cardinales sunt Vicecancel-

recancellarius, Camerarius, Pœnitentiarius. Item quales sunt Notarii Sedis Apostolicæ, & Auditori condictarum, Correctores literarum, & Abbreviatores. Lott. n. 86. Item Capellani & ipsius Papæ Commensales, & quivis alii Officiales, de ipsa Curia Legati seu Nuntii Apostolici, seu ipsius Papæ, Lott. num. 87. hi inquam, quantuncunq; à Curia recedant, abesse tamen non intelliguntur propter nexum, quo Curia obstricti sunt, exemplo servi, qui eò, quòd additus sit fundo, semper ibi esse intelligitur etiam si aliò negotii alicujus causâ secedat. l. *quasitum*. ff. de LL. l. *Seja*. ff. de fund. instrum. totum id operante juris fictione, quæ ideo veritati æquivalet. Lott. n. 86. & 88. Hinc itaque dictæ personæ ubicunq; moriantur, in Curia mori dicuntur, eorundemque beneficia vacare in Curia, adeòque respectu eorum causari reservationem clausam in corpore juris, idque ex speciali dispositione *Extrav. ex debito. de elect.* Lott. *ibid.* Unde etiam, si tales personæ per amotionem ab officio soluta fuerint à dicto nexu, quo prius astringebantur Curia, cessabit ea fingendi ratio, & cum ea ipsa fictio, ac consequenter reservatio inducta vi *cap. licet*. Lott. n. 89. Atque ex hoc sive hac occasione (cùm dictarum personarum sine obstrictarum Curia sint plurimæ) ortum, ut plures, & cum eplerique Auditores dixerint, omnia reservata censi vacare in Curia, & bonam esse sequelam: beneficii est reservatum, ergo vacat in Curia; cùm tamen reservatio ista ob vacationem in Curia longè & in pluribus differat ab aliis reservationibus. Lott. n. 82. & 83. Porro dum, ut patet *cit. Extrav. ex debito*, inducta sit ratiōe loci, & non personæ (quod, ut ait Lott. num. 90. bene observandum respectu ejus partis, quæ innovata est per *Extrav. ad regimen*, quæ & ipsa innovatur per *reg. 1. cancell.* eò quòd quâ parte non est expressè innovata, exspiravit cum Joanne XXII. ejus conditore, ut Mandos. *ad reg. 1. cancell. q. 1. n. 1.* Moneta *de optione. c. 3. n. 40.* Garc. p. 5. c. 1. n. 84. aliique apud Lott.) indultum concessum conferendi reservata sese non extendat ad beneficia dictarum personarum, dicto nexu seu officio durante, morientium in locis à Curia remotissimis. E contra verò extendat se indultum istiusmodi generale ad beneficia talium personarum, etiam quæ obtinuerunt ante dimissionem officii, si ex moriantur post dimissum officium in locis ultra duas diētas distitis à Curia; licet enim reservata adhuc sint ista eorum beneficia per *reg. 1. cancell.* reservatio tamen hæc penitus diversa est ab illa clausa in corpore juris, nec censetur inducta ratiōe loci, sed personæ, nimirum, quia ille fuit officialis; atque ita subsidiaria tantum, ut sunt omnes reservationes diversæ ab illa clausa in corpore juris in *cap. licet*. Lott. *2. cit. n. 90.* qualiter autem de cætero per dimissionem officii non cesset reservatio inducta per regulam Cancell. quando tale est officium, cui annexus Protonotariatus, vide Lott. à num. 94. & 99. duabus seqq. per totum, ubi de Protonotariis, eorundemque beneficiis reservatis.

Questio 537. Quinam in ordine ad dictum effectum reservationis dicantur Curiales, & qualiter ad declinandum hunc effectum censetur dimissa curialitas?

Respondeo ad primum, illos dici Curiales, qui sunt Officiales Romanæ Curia, quales sunt Notarii, Scribæ, Procuratores, Advocati.

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

Lott. l. 2. q. 32. n. 26. 37. 43. tales quoque sunt, qui Cardinalibus & Officialibus Curia Romanæ inferunt, juxta Pirh. *de preb. n. 334.* & Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 13. n. 24.* qui pro hoc citat Mand. *ad reg. 5. cancel. q. 1. n. 18.* quod tamen improbat & erroneum dicit Lott. *loc. cit. num. 40. & seq.* eò quòd istiusmodi simplices familiares Officialium non sint officiales, nisi secundum latam quandam, eamque vulgarem acceptionem, quæ omnes, ut ait Lott. cohortales & coitesanos intelligimus, sitque curia principis quædam militia; alius autem nemo miles videri possit, quàm qui in numeros sit receptus, etiam si de cætero publicis expensis exercitum sequatur.

2. Secundò: Curiales censendi sunt, qui occasione Curia propter negotia propria vel aliena morantur in Urbe. Pirh. & Barb. *ll. cit. Lott. n. 38.* ex mente Rotæ *decis. 616. p. 4. recent. n. 2.* item in una Romana *beneficii S. Petri. 8. Aprilis 1622.* unde eum, qui non occasione Curia, sed aliâ moraretur Romæ, v. g. si esset originarius, vel exterus habens ibi domum, vel beneficium residentiam exigens, non erit reputandus Curialis. Lott. num. 39. juxta *decis. Rot. 116. n. 1. p. 4.*

3. Respondeo ad secundum: non sufficit ad dictum effectum, quòd quis aliquando fuerit Curialis, sed requiritur, ut talis fuerit continuò usque ad mortem, idque probetur. Lott. n. 44. Pirh. *loc. cit.* Barb. num. 26. citans Mandos. *ubi ante. q. 3. in fine.* additque is num. 27. præsumi Curialitatem continuam usque ad mortem, nisi mutata probetur. Idem ait Lott. num. 45. præsumi nempe actum sequendi Curiam continuatum, donec probetur contrarium verbo vel facto, vel per cessationem causæ accidentalitatis. Addit etiam Barbof. adversus illam præsumptionem admitti leviorē probationem, etiam per alias præsumptiones & conjecturas; Lott. tamen è contra tradit, probationem animi mutati de sequenda amplius Curia non constitui per testes affirmantes, se sæpè à tali audivisse, quòd amplius sequi nollit Curiam; quamvis enim actus argumentis & conjecturis dignoscatur, & à priori quidem, quando declaratus fuit verbis prolatis, etiam extrajudicialiter (cùm in his, quæ ab animo dependent, statat declarationi & assertioni cujusq;) pro quo etiam sufficiunt testes singulares; à posteriori verò per factum subsecutum incompatibile cum primo proposito (cùm qualitas factorum infinet qualitatem intellectus, ubi Bart. in *l. falso. c. de furt.*) in hoc tamen casu exigitur declaratio, quæ non possit postmodum tergiversari, sed quæ toti Curia ac Principi, aut saltem illius Officialibus innotescit propter eorum præjudicium; unde nimirum talis deinceps non potatur prærogativa & privilegiis Curia, cùm aliter protestatio hæc seu declaratio (nimirum non sequendi amplius Curiam) non possit habere vim resolutoriam illius reciproca obligationis, non accedente consensu alterius, saltem tacito præsumpto; ita ferè Lott. à num. 46.

Questio 538. In quo consistat specialis prærogativa & dignitas hujus reservationis?

Respondeo esse sequentes ejus prærogativas: Prima: ut ei non refragetur regula de annali, ut sunt ipsa clara verba dictæ regulæ. Gomes. ad illam *reg. q. 31.* Gonz. *ad reg. 8. gl. 13. n. 38.* Lott. *cit. q. 27. n. 44.*

T

2. Se-